

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

T 070-456 0000
F 070-456 1111

Ons kenmerk
IENW/BSK-2024/354440

Bijlage(n)
2

Datum 10 januari 2025
Betreft Beleidsreactie - signaalrapportage ILT: Afweging belang
inzetbaarheid Defensie en gevolgen voor leefomgeving
nodig

Geachte voorzitter,

Hierbij ontvangt u, mede namens de Staatssecretaris van Defensie, de Signaalrapportage *Afweging belang inzetbaarheid Defensie en gevolgen voor leefomgeving nodig* van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). Daarnaast wordt een beleidsreactie op het Signaal gegeven.

In bijgevoegde Signaalrapportage geeft ILT aan dat de vergunningen die verleend zijn voor de milieubelastende activiteiten die Defensie uitvoert, verouderd zijn en dat de naleving van de vergunning door het ministerie van Defensie tekortschiet. De ILT verwacht voorts dat de belasting op de leefomgeving en de overlast voor omwonenden verder zal toenemen door toenemende geopolitieke spanningen en de daaruit voortvloeiende groei van Defensieactiviteiten. De ILT concludeert dat er duidelijke politieke keuzes nodig zijn om de gewenste balans te bepalen en te borgen tussen de belangen van omwonenden, bescherming van de leefomgeving en het uitvoeren van Defensieactiviteiten voor de nationale veiligheid.

De ministeries van Defensie en IenW delen de overtuiging dat de borging van veiligheid alleen wordt bereikt met een integraal gedeeld verantwoordelijkheidsgevoel en intrinsieke motivatie van alle betrokkenen. Defensie heeft verspreid over Nederland verschillende locaties waar tal van militaire activiteiten plaatsvinden. De aanwezigheid en activiteiten van Defensie door het hele land hebben invloed op de (lokale) leefomgeving. Daar horen actuele vergunningen en naleving van de gestelde eisen bij. De eerdere bemerkingen van ILT over de achterstanden zijn door Defensie erkend en hebben geresulteerd in een reorganisatie waardoor nu centraal gestuurd wordt op het uitvoeren van een verbeterplan, naast de inzet van een taskforce die zich richt op het zo snel mogelijk actualiseren van de verouderde vergunningen. Over de resultaten is regelmatig overleg tussen het ministerie van Defensie en de ILT.

Defensie is gehouden aan bestaande wet- en regelgeving. Tegelijkertijd staat ook vast dat de verantwoordelijkheden en maatschappelijke opgaven van Defensie niet vergelijkbaar zijn met andere sectoren in Nederland. Nu Defensie door de noodzakelijke intensivering groeit vanwege de toegenomen geopolitieke dreiging, nemen ook de activiteiten van Defensie in Nederland toe. Tegen de

achtergrond van deze ontwikkelingen zijn de in het Signaal benoemde politieke keuzes noodzakelijk. Twee initiatieven zijn hiertoe door Defensie reeds in gang gezet. Voor de lange termijn is dat het *Nationaal Programma Ruimte voor Defensie* waarvan de uitkomsten een plaats moeten krijgen in de *Nota Ruimte*. Later dit jaar zal het kabinet de afweging maken tussen de diverse nationale opgaven die allemaal meer ruimte behoeven, zoals woningbouw, energietransitie, landbouw en defensie. Bij deze afweging wordt ook rekening gehouden met het belang van een veilige en gezonde leefomgeving. De uitkomst zal duidelijkheid geven over de plekken in Nederland waar Defensie haar activiteiten kan uitvoeren.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Ons kenmerk
IENW/BSK-2024/354440

Daarnaast werkt Defensie aan een Wet op de Gereedheid (WodG). Doel van de WodG is om in bepaalde gevallen uitzonderingen mogelijk te maken voor het kunnen uitvoeren van de gereedstellingsactiviteiten die noodzakelijk zijn om als Defensie gereed te zijn voor de taken die volgen uit artikel 97 van de Grondwet, primair hoofdstuk 1. Met deze twee maatregelen kan Defensie binnen de wettelijke kaders zorg dragen voor de verdediging van Nederland en een bijdrage leveren aan de verdediging van het NAVO bondgenootschap. Beide trajecten vragen om duidelijke politieke keuzes.

Over deze initiatieven is overleg tussen IenW, Defensie en andere betrokken ministeries. Hierbij worden de belangen van omwonenden en een gezonde en veilige leefomgeving meegenomen. En blijven we aandacht geven aan het beschermen, herstellen en verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving, zoals gezondheid, natuur, lucht, water en bodem op en rond (huidige en toekomstige) defensie terreinen. We beschermen wat ons dierbaar is. Daarbij moet worden geconcludeerd dat Defensie, vanuit haar grondwettelijke taken, activiteiten moet verrichten die in sommige gevallen op gespannen voet kunnen staan met de belangen van omwonenden en bescherming van de leefomgeving. We werken gezamenlijk aan de juiste balans.

Hoogachtend,

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT - OPENBAAR
VERVOER EN MILIEU,

C.A. Jansen